№ 126 1831.

BREDASCHE Staat-, Letterkundige Nieuws- en Wetenschappelijke COURANT. Blad.

Dingsdag den 23 Mei.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Zondag en Maandag 26 en 27 Mei,

behelzende de jongste Belgische en Fransche Nieuwstijdingen en Beurspriizen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten Mei.

Het ministerie heeft, door middel van den *Moniteur*, eindelijk het woord opgevat tot regtvaardiging van zijn gedrag, ter gelegenheid der jongst plaats gehad hebbende buitensporigheden. Op den voorgrond zettende dat dezelve hareu oorsprong vonden in de losbandige taal van sommige bladen, die openlijk den terugkeer der vorige dynastie predikten en dagelijks den persoon des Konings hoonden, geeft de *Moniteur* zijn leedwezen te kennen, dat het gouvernement, door de intrekking der wet van 19 julij 1831, welker verlenging door onvoorziene omstandigheden was verhinderd geworden, zich sedert geheel weerloos had bevonden tegen de dagelijks in bevigheid toenemende aanvallen. Naar zijn inzien zouden met beleid ingerigte vervolgingen de plaats gehad hebben de feiten hebben voorgekomen, en hoezeer ook het besluit deze buitensporigheden afkeurde, was het ter zijner eigen regtvaardiging verplig dezelver vermoedelijke oorzaken aan te wijzen. Voorts erkennende dat de wetten elken burger zonde onderscheid moeten beschermen zegt de *Moniteur* ten aanzien van den brief van den generaal *Magnan*: Men heeft maar geroepen over den brief van eenen hoofd-officier, welke brief niet bestemd scheen publiek te worden gemaakt en boventien ongetwijfeld veel minder den eersten indruk van den bijzonderen persoon, dan van den openbaren ambtenaar hield; want op hetzelfde oogenblik had men hem, volgens zijn pligt, zich zien vereenigen met de taal en de maatregelen van de burgerlijke overigheid, die alleen regt had dezelfs bijwoning te mogen en tot welke men zich te dezer moest wenden. In die opzigt hield de minister de meening van het gouvernement volkomen begrepen. De verantwoordelijkheid van het gebeurde voorts van het bewind regende af te werpen, op grond onder anderen, dat de kracht van het bestuur, na groote staatkundige omkeeringen, grootelijks ontzenuwd is, en het niet altijd de onvoorzigtigheden opgewekte hartstogten met vrucht beteugelen kan, verdedigt het ministerie zich verder tegen de beschuldiging van aan de buitensporigheden niet vreemd geweest te zijn, echter alleen daarmede, dat degenen, die deze beschuldiging inbragten zelve niet lang geleden tot looneelen van wanorden hadden aanleiding gegeven, als 't ware daarmede stilzwijgend erkennende, dat het met de daad van een en ander vooraf kennis heeft gedragen. Ten slotte zegt de *Moniteur* dat men de taal der dagbladen, daarmede bedoelende de zulken, die tot het gebeurde opstelling aangezet en daarna in het eerst hun nagel er aan gehecht hebben, beschouwen moest als de uitdrukking van het gevoelen van dezelver schrijvers, terwijl hij zich alleen verantwoordelijk stelde voor hetgeen in zijn eigen kolommen werd opgenomen.

Ook de heer *Rogier* heeft, als minister van binnenlandsche zaken, aan de provinciale gouverneurs eenen rondgaanden brief gezonden, hen daarbij aanbevelende ter voorkoming van verdere ongeregeldheden dubbel waakzaam te zijn en voorzigtig te ontwikkelen. Het gouvernement is niet onkundig, wordt in deze circulaire gezegd, van de oorzaken der volksverbittering, maar 't is zijn pligt en wil tegen de uitwerking dier verbittering zelfs diegenen te beschermen, die haar door misdadige onvoorzigtigheid gevoede hebben, met behulp van de wetten, had men genoegzame kracht om eene zaak, die men als verloren kon beschouwen te bestrijden, de schijn van onderdrukking moest haar niet verheffen; de belgische revolutie, zoo edelmoedig in hare dagen van triomf, moest door geen buitensporigheden nu zij de zege behaald had, haar gunstig kenmerk verliezen enz.

— De verkiezingen van een aantal districten zijn heden bekend geworden en voor het meerendeel in den geest zoo als te vermoeden was uitgevallen. Verscheiden leden der oppositie, die zich in de vorige zitting hijzonder 't zij dan door hunne bekwaamheid of heftigheid onderscheiden hebben, zijn van de nieuwe kamer uitgesloten. Onder dezelve telt men den heer *d'Elhougne*, den opwerper van de wet op de branderijen, die de Leuven door zekeren heer *Quetelet* aandeed, den beroemden *de Robaulx*, de heeren *Fleussu*, *Doignon*, *Dumortier*, *Liedts*, *C. Rodenbach*, *Angillis*, enz., de laatstgemelden meerendeels leden der oppositie. Onder de nieuwe leden worden onder anderen genoemd de heeren *Troostenaire*, *Voisin*, *Bekaert Baerdemaeker*, koopman te Doornik, *Briche*, district commissaris te Charleroy, *Jadot*, secretaris aan het ministerie van financien.

— Blijkens de laatste tijdingen uit Antwerpen, van gisteren namiddag, is de rust aldaar, gelijk ook te Gent, met verder gestoord geworden.

— Men schrijft uit Parijs, dat de hertog *van Orleans* verscheiden dagen te Brussel zal verblijven, alvorens naar Parijs weder te keeren.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten Mei.

De commissie der kamer van gedeputeerden heeft thans nagenoeg de begroeting van uitgaven geheel onderzocht en deswegens een gunstig rapport uitgebragt. In het budget van ontvangsten heeft alleen de vermindering der belasting op de sterke dranken, welke een te kort van twintig millioenen franken zoude moeten dekken, eenigen tegenstand ontmoet, en heeft men gemeend daarvoor andere middelen in de plaats te stellen.

— Bij het leger zijn sints eenige dagen een aantal benoemingen gedaan, zoodat de bezuiniging, welke zoo men zegt, door den minister van financien is doorgedrongen, voorzeker geene vermindering ten gevolge zal hebben.

— De laatste berigten uit Zwitserland vermelden, dat het Oostenrijksch gouvernement een vrij aanzienlijk korps in de vlaamsche van Navarrá heeft vereenigd, waarschijnlijk ten gevolge der vrij uitgebreide zamenzwering, die onlangs in Savoyen en Piemont werd ontdekt. Te Chomberg, Annecy en omliggende plaatsen zijn nog den 18den dezer onderscheidene personen in hechtenis genomen.

— Het dagblad van Madrid van den 14den dezer bevat onderscheidene decreten, waarbij de hooge ambtenaren der kerkelijke orde worden gemagtigd om bij de plegtigheid van den zoonen Mei aanstaande tegenwoordig te zijn. De eed aan de vermogelijke erfgenaame der kroon zal in handen van den aartsbisschop van Toledo worden afgelegd.

— De berigten van Blaye komen allen daarin overeen, dat de toestand der hertogin *van Berry* sedert hare bevalling niets te wenschen overlaat, en dat zij in de eerste dagen der volgende maand volkomen in staat zal zijn om de reis naar Palermo te ondernemen. Men zegt dat het gouvernement in hare vrijlating heeft toegestemd, onder voorwaarde, dat zij dadelijk na hare aankomst in Italien de verklaring van 22 Februarij in 't openbaar zoude herhalen.

— De fondsen waren heden (23 *Mei*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 103 50; op tijd 103,65; de 3 pC. kont. en op tijd 79,30; Nap. renten kont. 93 60; op tijd 93,85; Sp. perpet. kont. en op tijd 77⅝; 3 pCt. 45½; Cortes 15⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Mei.

Op morgen moet de tweede kamer der staten-generaal hare werkzaamheden hervatten. Naar men verzekert zal in eene van de eerste vergaderingen eene staatkundige mededeeling van wege de regering aan dezelve worden gedaan.

— Uit 's Hage schrijft men, dat de heer *Verstolk*, referendaris bij het ministerie van buitenlandsche zaken, welke, gelijk wij reeds gemeld hebben, laatstleden donderdag van zijne reis naar Engeland, werwaarts hij met gewigtige depeches van het gouvernement was gezonden, teruggekomen is, thans, haar men zegt, de overbrenger is geweest van het voorloopig verdrag, 't welk volgens de engelsche en belgische bladen den 21sten te London moet tot stand zijn gekomen, ten einde hetzelve aan Zr. Ms. bekrachtiging te onderwerpen. De zaak scheen echter tot hiertoe te 's Hage nog niet bekend te zijn; de kabinetsraad was vrijdag en zaterdag, waar men zegt, raadpleging over die aangelegenheid, vergaderd geweest.

— Het brusselsch blad *l'Emancipation* geeft den inhoud van de voorloopige overeenkomst, welke volgens hetzelve tusschen [illegible] de volgende artikelen bevat:

[illegible] verbinden zich Frankrijk en Engeland [illegible] van het embargo.

Art. 2. De betrekkingen tusschen de onderscheiden partijen zullen hersteld worden zoo als voor de Fransche expeditie van November. De Fransche en Engelsche eskaders zullen naar hunne wederzijdsche havens terug keeren.

Art. 3. Het in Frankrijk krijgsgevangen gehouden Hollandsch garnizoen van Antwerpen zal naar Holland terug gezonden worden.

Art. 4. De wapenstilstand tusschen Holland en België zal tot op de sluiting van een definitief traktaat voortduren.

Art. 5. De Scheldevaart zal gedurende denzelfden tijd vrij blijven.

Art. 6. De Maasvaart zal eveneens geopend en alleen onderworpen zijn aan het tarief van Maintz.

Het gevoelen van gemeld ministerieel blad over de bepalingen dezer overeenkomst, waarmede hij overigens zeer te vreden schijnt, is, dat dezelve als het gevolg eener nieuwe concessie deerzijds in aan te merken en alzoo ook een stap nader tot den vrede; dat België, in 't bezit der Maas- en Schelde-vaarten, meester van eenig Hollandsch grondgebied en ontslagen van de betaling der achterstallige Hollandsche schuld, gerustelijk den tijd afwachten kon. Alleen weten in dat voorloopig traktaat de belangen van Z. M. *Leopold* voorbij gezien, die, vermeent *l'Emancipation*, wel eenig regt zou hebben op eene erkenning van zijn Koningschap van wegen onze regering.

In den *Courrier* leest men daarentegen het volgende over dezen voor onbepaalden tijd gesloten wapenstilstand:

» Wij hebben reden ons te verwonderen dat zoo vele lieden zich verheugen over de tijding van eenen onbepaalden wapenstilstand die met Holland zou gesloten zijn, zonder dat deze noch het bestaan van het koningrijk België, noch koning *Leopold*, noch de Belgische onzijdigheid noch kortom iets erkent van hetgeen ons te zaken tot een spoedig einde moet leiden.

» Het embargo zal ophouden, de blokkade opgeheven, de Hollandsche krijgsgevangenen vrij gegeven worden, in een woord, er zullen geen dwangmiddelen tegen Holland meer bestaan.

» De Schelde blijft *voorloopig* geopend; maar de wegen naar Duitschland blijven gesloten; de Maas blijft ook gesloten, want het Fransch blad dat het tegendeel gezegd had, heeft zulks ten onregte medegedeeld; kortom, alles is tot denzelfden staat terug gebragt, als vóór de inneming der citadel van Antwerpen.

» Zoo men zich nu maar wel herinnert hetgeen men in België over den vóór de jongste Fransche expeditie bestaanden staat van zaken, gezegd en gedacht heeft, moet men wezenlijk blind zijn om niet te voorzien; dat voor nog zes weken [illegible] dat nu hersteld zal worden, verloopen zijn, en bij de onmogelijkheid, om eenige berekening aangaande den duur van hetzelve te maken, dezelfde klagten en bezwaren door geheel België blijven bestaan. Is dit dan zoo veel reden, om zich zoo te verheugen als men dat op sommige plaatsen doet.

— De Engelsche dagbladen tot en met den 25sten dezer, behelzen geen staatkundig nieuws van eenig belang.

Volgens bijzondere, doch hoogstwaarschijnlijk partijdige, berigten uit Oporto ontvangen, zoude dom *Pedro* zich gereed maken om eenen beslissenden uitval te wagen; daartoe werden slechts nog eenige transporten hulptroepen, die voor de rivier kruisseude waren, gewacht. Onder dagteekening van den 1sten dezer werd de admiraal *Sartorius* op nieuw tot opperbevelhebber der vloot benoemd.

Aan de Londensche beurs waren de fondsen steeds rijzende, hetgeen voor een gedeelte aan de hoop op eene spoedige schikking der Belgische zaken, doch ook te gelijker tijd aan het gerucht werd toegeschreven, dat het ontwerp waarbij een nieuw charter aan de bank zoude worden verleend, de strekking zoude hebben om eene ruimere geldswaarde in omloop te brengen.

De gec. stonden 4; Nederland 69; de 5 per cent 88¼ à 88½; de 2½ per cent 48¼ à 48⅜.

— Z. M. de Keizer van Rusland heeft aan den opperbevelhebber der vloten en havens in de Zwarte Zee, en aan de kommandanten en bijzondere schepsbevelhebbers der naar Konstantinopel vertrokken smaldeelen, Hoogstdezelfs tevredenheid doen betuigen voor den ijver, welken zij bewezen hebben bij de uitrusting en verzorging der schepen, tot die smaldeelen behoorende.

— De Petersburger bladen deelen een breedvoerig verslag mede nopens de ontvangst en den toestand der Russische krijgsmagt, thans zich in de hoofdstad van het Turksche rijk bevindende. Daar uit blijkt, dat de Sultan deze troepen met de uiterste welwillendheid heeft ontvangen, en dagelijks voorgaat, dezelve van het noodige ruim te voorzien; dat er de beste overeenstemming heerscht tusschen de Russische en Turksche militairen, en dat de gezondheid der aangekomene niets te wenschen overlaat.

BELGIE.

ARNHEM, den 26sten April.

Naar het zich laat aanzien schijnen de tot heden bekend geworden verkiezingen, zijnde nog die alleen der distrikt-collegien, niet geheel aan de verwachting onzer beurtsdelieden te beantwoorden, in mindere mate namelijk als het de vraag betreft, of de nieuwe kamer met het stelsel door het ministerie gevolgd te vreden zal zijn en zich daarmede zal kunnen vereenigen. Want ofschoon het gelukt is de herkiezing van verscheiden leden der oppositie, gelijk van de heeren *Delhougne*, *H. de Brouckere*, de *Robaulx*, *Fleussu*, de abt de *Haerne*, te doen mislukken, zijn van de andere zijde, de ministers *Goblet* en *Lebeau* zelven, de een bij het collegie te Doornik, de ander te Huy, niet ingekozen, en wordt de verwijdering van dezen laatsten vooral, als een bewijs aangemerkt van de afkeuring der natie over zijn bestuur. Naar onze bladen melden zou de heer *Lebeau* zich nu als kandidaat te Brussel en te Luik voordoen. Doch behalve deze nederlaag aan de zijde der ministers, rekenen de liberalen het zich tot eene triomf, dat andere leden der vorige kamer, die zich meerendeels bestendig verklaard hebben tegen het staatkundig stelsel van het bestuur, zooals de heeren *Pirson*, *Seron*, *Davignon*, *Lardinois*, *d'Hoffsmidt*, *Dumortier*, *Leads*, enz. wederom de overhand in de verkiezingen hebben behouden, en de *Courrier*, hiervan uitgaande, wil dan ook reeds als zeker stellen, dat het ministerie met een dusdanig zamengesteld kamer, niet zal kunnen staande blijven en te zekerder vallen moet, omdat het geen middel had gespaard om in zijn belang op de verkiezingen te werken, niet geschroomd zich te bedienen van willekeurige afzettingen en bedreigingen tegen afhankelijk ambtenaren.

Het meer ministerieel gezinde dagblad *l'Emancipation* zegt aangaande den uitslag dier tot heden bekend geworden verkiezingen, dat deze over het geheel min of meer anders zijn uitgevallen, dan het gouvernement bij het besluiten tot de ontbinding van de kamer op het oog had gehad; 't was namelijk, zijne bedoeling geweest de denkwijze der kiezers omtrent het diplomatiek vraagstuk te beoordeelen, en dit was, vermeent nu *l'Emancipation*, in de kiescollegien slechts eene bijkomende zaak geweest, daar leden tot beide partijen behoorende, zoowel aanhangers als tegenstanders van het ministerie, verwijderd en andere daarentegen ingekozen waren. Bij de worstelling der verkiezingen had het punt, betreffende de vrijheid der godsdienstige meeningen, zooals gemeld blad zulks noemt, meer algemeen op de gemoederen gewerkt en dezelve bezig gehouden. Alleen in het district Doornik had de diplomatieke kwestie op den voorgrond gestaan en was daar [illegible] (zijnde er de oppositie-leden *Dubus* en *Dumortier* ingekozen en de minister *Goblet* en de gezant *Lehon* verwijderd). Eindelijk gevoelens voorts ter zijde stellende, betreurt *l'Emancipation* voor het land het verlies in de kamer van de heeren *Delhougne* en *De Brouckere*. Men wilde zegt hij, de overdrevenen verwijderen, en 't zijn de gematigden die verwijderd worden; 't was nu de taak der groote steden dien misslag weder goed te maken.

— Het *Journal des Flandres* wederspreekt het gerucht van de aanstaande aftreding van den graaf *Edmond de Cortenbach* als gouverneur der provincie Oostvlaanderen.

— Te Antwerpen heeft men in de vorige week proeven genomen met het Paixhans-geschut aan boord van eene der kanonneerboten, ter hoogte van het Noorderfort liggende; de projectielen van dezelve geworpen hadden, den hoek van Gastel, op omtrent een half uur afstands bereikt. Hiervan uitgaande, berekent men, dat men van de Kruis- en Frederik-Hendrika-forten bommen in het fort Lillo zou kunnen werpen.

— Het ontwerp van het monument, dat op het Mattelaars-plein (Place St. Michel) ter gedachtenis der september-dagen moet opgerigt worden, is thans ter bezigtiging van het publiek in een der zalen van het ministerie van binnenlandsche zaken, het is een grafgesticht, waarop twee beelden, het eene België voorstellende die met den vinger aan een kind of genius naar boven wijst. Dat ontwerp is door den architekt *Suys* en den heer *Geefs* van Antwerpen aangeboden.

— Onder de personen die in de vorige week bij de te Antwerpen gepleegde buitensporigheden gewond geworden, wordt de heer *Meeus* van Boom genoemd, welke eenen grijzen hoed op het hoofd hebbende, alleen uit dien hoofdtooi door een paar dolzinnigen, waarvan de een een matroos was, op straat dangevallen; in een huis, waarin de heer *Meeus* vlugtte, achtervolgd, aldaar twee dolksteken toegebragt werd, en [illegible] zonder de hulp van andere personen, die tusschenbeide gekomen zijn.

— De *Messager* deelt van heden behelst het volgende:

» In de tegenwoordige hagchelijke omstandigheden is het noodig dagelijks van de gezondheid onzer stad aanteekening te houden; wij zeggen dan dat de dag van gisteren vrij rustig is voorbij gegaan. De bevelen [illegible] zijn niet overtreden, een jong persoon

evenwel, student op de hoogeschool, die eenen grijzen hoed droeg en op de Wapenplaats wandelde, is door iemand die dronken was of het veinsde te zijn overvallen. Hij nam in het koffijhuis *Langlais* de vlugt en deze aanval had geene gevolgen. Wij verkeeren thans in eene oogenblikkelijke schorsing van regeringloosheid; de wettige magt (*légalité*) durft niet te handelen en de overigheid zich met de haar toekomende kracht niet te omgorden; de regeringloosheid, hoewel altijd souverein, rust van hare zijde, veinst en wacht het gunstig oogenblik af om te zekerder hare slagtoffers te treffen.

» Wij vernemen dat het ontwerp eener maatschappij van openbare orde het ministerie ernstig verontrust heeft; men voegt er bij dat er geheime bevelen aan de oproer-directeurs gezonden zijn om de daarstelling dier societeit door alle middelen tegen te werken, en het schijnt thans dat de eerzame burgers, die het ontwerp gevormd hadden, het gevaar ziende, besloten hebben hetzelve niet door te zetten; zij hebben gedacht dat de vorming eener dergelijke associatie, geen beweegreden, maar een voorwendsel tot oolus'n konde worden.

» Wij voor ons gelooven, dat een voorwendsel zelfs niet eens noodig is om wanorden te beginnen; eenige kreeten: *leve Leopold! weg met de Orangisten!* voorts een twaalftal jonge deugnieten met steenen gewapend, en de bende moordenaars in de omstreken verspreid, om op het bepaald teeken toe te schieten en met de vernieuwing een begin te maken, zoodra het geschreeuw van de jonge guiten de verrassche meerder te zal hebben bij een getrokken, ziedaar het altijd gereede middel om zelfs de stad Gent geheel onderst boven te keeren, wanneer ministerie en geestelijkheid het mogten hebben besloten.

» Doch komt het er op aan, eene beweging op eene groote schaal te laten uitvoeren, dan is het twijfelachtig of de gewone benden het zullen klaren; de daartoe behoorende personen zijn te bekend en de goede burgers weten dat men hen kan weerstaan; daarom verwacht men, dat het ministerie hier als te Antwerpen zal te werk gaan, waar degenen, die zich aan openbaar geweld schuldig maakten, bijna alle matrozen waren in dienst van den staat, en dat het soldaten zal te hulp roepen tot uitvoering zijner ontwerpen tegen de openbare rust.

» Hierin ligt geene onregt- of ligtvaardige beschuldiging tegen het gouvernement opgesloten; het weet zoo goed als elkeen, dat een derigtel welberaden lieden genoegzaam zijn om elk oproer voor te komen en te doen mislukken, en dat de openbare rust, door wel ernstig den militairen kommandant voor elke wanorde verantwoordelijk te stellen, niet in't minst zal gestoord worden: wij zeggen van den militairen kommandant, want noch het regterlijk gezag, noch het burgerlijke bestuur vermogen iets zonder de openbare magt, voornamelijk dan, wanneer die magt, aangesteld voor de handhaving der orde, zelve gezegd wordt om deze laatste te verstoren.

» Het blijft dienvolgens bewezen, dat het ministerie, of tot de oproers aanzet, of althans dezelve toelaat, dewijl het die niet voorkomt en bedwingt."

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten Mei.

De kamer van afgevaardigden heeft gisteren in eene enkele zitting en nagenoeg zonder eenige discussie het geheele budget van het ministerie van buitenlandsche zaken aangenomen. Het gerucht dat de kamer na het einde dezer zitting zoude ontbonden worden, vindt van dag tot dag meer geloof. Voorloopig is door het gouvernement aan de prefecten gelast, een naauwkeurig verslag, zoo van den algemeenen geest der bevolking, als meer bijzonder van het getal der kiezers, waarop men zoude kunnen rekenen, aan het bestuur in te zenden.

— Door het Oostenrijksch gouvernement wordt sedert eenen geruimen tijd zeer ernstig op de ontruiming van Ancona aangedrongen, en men meent dat het bestuur niet ongeneigd zoude zijn, daarin te bewilligen, doch dat de militaire maatregelen, welke in het noorden van Italien aan de Zwitsersche grenzen genomen worden, tot bedenkingen aanleiding geven. Onder de geruchten van den dag behoort overigens, dat het Sardinisch en Oostenrijksch gouvernement zijn overeengekomen, om op gemeene kosten op den Simplon eene citadel aan te leggen, welke des noods den overtogt geheel moest beletten.

— Volgens den *Indicateur de Bordeaux* heeft de korvet *Agathe*, bestemd om de hertogin *van Berry* naar Palermo over te brengen, op den 20sten dezer in den mond der Gironde het anker geworpen.

— De mijnwerkers te Anzin bij Valenciennes zijn nog immer in een staat van opstand. Reeds meermalen hebbed zij beproefd de [illegible] te vernielen, doch zijn daarin tot nu toe door de wachten [illegible] verhinderd, die echter niet voldoende schijnen [illegible] te brengen. Het gouvernement [illegible] en van elders troepen ontboden. Intusschen is een der voornaamste mede-eigenaren, de heer *Joseph Périer*, derwaarts vertrokken om den weg der bemiddeling te beproeven. Het onderwerp van geschil is, dat de werklieden eene verhooging van loon vorderen.

— De fondsen waren heden (24 *Mei*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 103,80; op tijd 104; de 3 pCt. kont. 79,65; op tijd 79,75; Napreuten kont. en op tijd 93,95; Sp. perpet kont 77⅞; op tijd 78; 3 pCt. 46¼; Cortes 16.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten Mei.

De mislukte poging van eenige Poolsche uitgewekenen, om eenen nieuwen opstand aan te stoken, heeft het Oostenrijksch gouvernement doen besluiten, om alle deze vreemdelingen uit Galicien te verwijderen, en daar men nu niet zonder reden beducht is, dat deze zullen trachten in de overige Duitsche staten eene schuilplaats te vinden, heeft men hier en elders het verbod tegen de toelating der zoodanige, wier paspoorten niet door de Russische of Pruissische autoriteiten behoorlijk zijn geviseerd, hernieuwd.

— De Wurtembergsche stenden zijn op den 20sten dezer door den minister van binnenlandsche zaken, in naam des konings, met de volgende toespraak geopend:

» Ingevolge de grondwet heeft Z. M. de koning zijne getrouwe stenden wederom tot eene gewone vergadering bijeengeroepen. De onderwerpen waarmede deze landdag zich ter bevordering van het algemeen welzijn, en ter volmaking onzer instellingen, zal hebben bezig te houden, zijn grooterdeels reeds bekend uit de ontwerpen, die aan de vorige vergadering werden voorgelegd of aangekondigd. Behalven deze heeft Z. M. onderscheidene andere voordragten, bepaaldelijk ten aanzien der wetten over het gemeente- en burgerregt, over de nijverheid en over de houtvesterij in gereedheid doen brengen. Eene gepaste, en van hinderlijke bemoeijingen vrije beraadslaging zal met een wederkeerig vertrouwen tusschen de regering en de stenden vereenigd, in staat zijn om ons tot eene gewenschte beslissing over alle die onderwerpen te doen geraken. Het naderend einde van het tegenwoordig financieel tijdperk zal u van zelf de noodzakelijkheid doen erkennen, om voor de drie volgende jaren het budget te regelen, dat u onverwijld met de overige daarmede verbondene ontwerpen zal worden voorgelegd. De geest, waarin alle die ontwerpen zijn gesteld, zal u ten waarborg zijn voor de bereidwilligheid, waarmede de regering uwe inzigten zich ten nutte maakt, en de voordragten, die uit uw midden worden gedaan, aan het algemeene welzijn zal toetsen. In eenen tijd als de onze, moet het eerste doel van het bestuur zijn, om onder medewerking der stenden en van alle goedgezinde ingezetenen, de grondwettige instellingen te bewaken, en het heiligdom der burgerlijke orde te beschermen. Mogen uwe beraadslaging van bedaard overleg en opregte zucht voor het algemeen welzijn getuigen, blijde daarin het vertrouwen blijken, waarop Z. M. na eene regering van zeventhien jaren, geheel aan het geluk der natie gewijd, aanspraak mag maken, dan durven wij ons met de hoop vleijen, dat de tegenwoordige landdag, tot bevestiging van rust en orde, en tot bevordering van 's lands ware belangen, eene merkelijke bijdrage zal leveren tot de heilzame vruchten, die wij reeds aan de grondwet verschuldigd zijn."

— In eene voorloopige zitting der tweede kamer, op den 21sten gehouden, heeft de permanente commissie haar gewoon rapport over de geldigheid der verkiezingen uitgebragt, waarbij gezegd werd, dat er slechts ten aanzien van drie plaatsen eenige bedenkingen waren gerezen, [illegible] van Stuttgard (*Uhlands* en *Bruckenhetmy*) de volle admissie van het gouvernement, om in den landdag zitting te nemen, tot nu toe niet was verleend.

Letterkundig Berigten.

Het vaderland en het overzeesch Nederland voor mijlen [illegible] Een handboek voor [illegible] ten en [illegible] bij de [illegible] der [illegible] Provincien en van het Groot-Hertogdom Luxemburg. Derde zeer veel vermeerderde en geheel op nieuw bearbeide druk. Vijfde deel (Geschiedkundige) Met kaarten en platen. Te Zalt-Bommel bij JOH. NOMAN EN ZOON. 1832. In 8°. gr. 277 blad. f 1,80.

De bearbeider dezer nieuwe uitgave, van het bij onze landgenooten bekende werk van wijlen onzen geachten en hooggeschatten MARTINET, zegt in het voorberigt van dit vijfde deel, dat, tijdens de uitbarsting van het *Zuid-Nederlandsche oproer*, in Augustus 1830, het geheele werk reeds voor de persgereed lag, en dat ware de scheiding tusschen de Noordelijke en Zuidelijke provincien te gissen geweest, hij vooraleer allen, *n huis Oud-Hollandsch [illegible] zoude hebben bewerkt*," waardoor in dit werk de gansche [illegible] arbeid zoude onvervuld gebleven zijn. Daar dezelve echter [illegible] vrij min rust te herkennen was, *is [illegible] dat [illegible] het geheele Vaderland en Vereenigd Nederland* [illegible] geschiedkundige gelijkheid tusschen de beschrijving [illegible] van de toen nog [illegible] [illegible] gedeelten — geeft hij verder te kennen, dat plan eenigzins te wijzigen, [illegible] uitwerking dier zedelijke provincien de

door de uitbreiding van die onzer gewesten. Hierdoor was eene afwijking ontstaan van het gestelde op den titel (eene *volledige Aardrijks- en Geschiedkundige beschrijving der zeventien Nederlandsche provincien enz.*) en eenige ongelijkvormigheid in de behandeling der van elkanders geschrandde werken; doch deze zende elk lezer, – zoo als de bearbeider gelooft – niet alleen niet mishagen, maar dezelve veel eer ten uiterste toejuichen enz.

Wij voor ons maken, misschien met meerdere lezers, eene uitzondering, daar wij aan de verandering van dat plan, onze *uiterste toejuiching* niet kunnen geven. In de eerste plaats, heeft de afwijking van het gestelde op den titel, zelfs voor onze gewesten, namelijk wat het *volledige* aanbetreft even groot; want de bearbeider zal toch wel met ons instemmen, dat men de Geschiedenis van ons vaderland, en wel het tijdperk van den *staat des lands door en onder de Romeinen* tot op *den moord van de* DE WITTEN (welke in dit vijfde deel behandeld is) in 277 bladzijden niet *volledig* behandelen kan; en al ware dan ook het eerste plan gevolgd, dan had er, behoudens den eerbied dien wij aan de gedachtenis van MARIALAER verschuldigd zijn, nog ontzettend veel aan het *volledige* ontbroken; zelfs met de *uitbreiding* die de bearbeider daaraan gegeven heeft. Het *beknopt overzigt* – zoo als wij het zouden noemen – is dan nog eenigzins *beknopter* gemaakt, en wellig is daardoor het minder algemeen bekende, en dus het belangrijkste dezer nieuwe uitgave verloren gegaan; want weinige toch zullen met den bearbeider instemmen, dat een geschiedkundig overzigt van België, ons nu minder belangrijk moet voorkomen omdat het van ons gescheiden is; wij gelooven in tegendeel dat de vroegere geschiedenis eens volks, dat vijftien jaren lang met ons vereenigd was, en dat zich in de laatste tijden zoo ondankbaar gedragen heeft, juist nu van belang voor den Oud-Nederlandschen lezer is gevonden; de redenen van deze onze meening laten zich beter gevoelen dan beschrijven.

De bearbeider zegt verder in het *voorberigt*, dat hij in zaken, over welken eene verschillende gedachte worde, en welke vooral in het geschiedkundige gedeelte van dit werk, MARIALAER letterlijk gevolgd heeft, opdat men 's mans denkwijze niet te vergeefs, in deze uitgave van zijnen arbeid zoeken mogt. Dit ontheft ons van een uitgebreider overzigt, doch wij willen hier alleen hoog bij dien opmerken, dat voorzeker vele lezers gaarne gezien zouden hebben, dat de bearbeider hier en daar die verschillende gevallen, door b. v. de *Geschiedenis der Nederlanden* van DE LEVE, *Geschiedenis der Nederlanden* van DE JONGE, *Geschiedenis der Nederlanden* van DE GERLACHE, *Geschiedenis der Nederlanden* van WENZEL, *Geschiedenis der Nederlanden* van DE REIFFENBERG, *Geschiedenis der Nederlanden* van DE GERLACHE, *Geschiedenis der Nederlanden* van DE GERLACHE, *Geschiedenis der Nederlanden* van DE GERLACHE